

8 Wilde Lesse

LENGTE: 13 km

VERTREKPUNT: Aan de kerk van Gendron in de provincie Namur. Er zijn naast de kerk enkele parkeerplaatsen maar in het weekend kunnen al deze plaatsen ingenomen zijn, bij mooi weer vertrekken hier namelijk heel wat wandelaars voor een tocht naar de Lesse.

OPENBAAR VERVOER: Er loopt een spoorlijn door de vallei van de Lesse en onze tocht ligt tussen twee treinstations. Je kan vertrekken aan het station van Gendron-Celles, de wit-rode bewegwijzering van de GR126 leidt je langs de Lesse en na drie kilometer kom je dan bij een betonnen trap met 71 treden waar je aansluit op de wandeling. Je kan eventueel ook vertrekken aan het station van Houyet en de GR126 volgen, in dat geval kom je na twee kilometer bij de Halte Royale du Château d'Ardenne die op de wandeling ligt. Hou er natuurlijk rekening mee dat je na de wandeling opnieuw naar een station moet stappen en de extra afstand dus twee keer bij de lengte van de wandeling moet tellen.

AANDACHTSPUNTEN: Het oeverpad langs de Lesse is hier en daar wat geaccidenteerd. Maar de grootste uitdaging op deze tocht is het doorwaden van de Lesse doorwaden. Tijdens de wintermaanden is het water meestal te diep en te koud. Maar ook in de rest van het jaar kan de rivier soms wild te keer gaan. In september 2024 kwam een ganse groep kajakkers in ernstige problemen toen het waterpeil na enkele zware buien op korte tijd bijna 1 meter steeg. Je begint dus maar het beste aan deze wandeling bij stabiele, droge en zachte weersomstandigheden. Voor het overige moet je een heuvel beklimmen langs een zeer oud pad dat niet eenvoudig te vinden is.

TOPOGRAFISCHE KAARTEN NGI: 53/7-8 en 54/5-6 (1:25.000)

De Lesse is een van onze mooiste en wildste Ardense rivieren. Ze ontspringt in de echte Ardennen maar voorbij Houyet stroomt de rivier de vruchtbare Condroz in op weg naar haar monding in de Maas. Op deze benedenloop is de rivier het meest grillig en spectaculair. Eeuwenlang bleef de Lessevallei stroomafwaarts van Houyet een moeilijk toegankelijk gebied. Wegens veelvuldige obstakels zoals rotsen en steile hellingen was het niet mogelijk om langs de rivier te wandelen zonder frequent van oever te wisselen. Toeristen die deze wildernis wilden doortrekken moesten zich laten begeleiden door een gids die de streek goed kende. In de jaren 1890 was het uit met de ongerepte rust langs de Lesse tussen Houyet en Anseremme. De spoorlijn van Bertrix naar Dinant werd namelijk door de Lessevallei getrokken. Ondanks de vijf spoortunnels en zeven spoorbruggen die nodig waren in het sterk geaccidenteerde landschap tussen Houyet en Anseremme, was de klus in enkele jaren geklaard. De spoorbouwwerken veroorzaakten een gigantisch litteken in de stille woeste Lessevallei. Er werd langs de spoorlijn zelfs een privé-station gebouwd voor Leopold II, de Halte Royale du Château d'Ardenne. De koning kon zo van de trein stappen en naar zijn verblijfplaats boven op de heuvel gaan. Op deze wandeling komen we langs die oude halte en zoeken we ook sporen van een oud koninklijk

8

pad. Vanaf 1920 werd de vallei toegankelijk gemaakt voor wandelaars en hiervoor werden de grote middelen ingezet. Er werden snoeiwerken uitgevoerd, passages werden open gemaakt, zigzagpaden genivelleerd, trappen aangelegd en spoorwegbruggen werden voorzien van passerelles voor wandelaars. De Minister van Defensie stuurde zelfs de genietroepen naar de Lessevallei om 300 kubieke meter rotsen langs de oever met dynamiet weg te blazen en zo de doorgang voor wandelaars mogelijk te maken. Vandaag de dag zijn zulke ingrijpende werkzaamheden voor de aanleg van een wandelpad ondenkbaar. Zo werd de wildernis toegankelijk gemaakt en het wandelpad langs de Lesse werd een groot succes.

Nog meer dan wandelaars trekt de Lessevallei toeristen aan die per kajak de benedenloop afvaren. Het traject van Houyet naar Anseremme is een van de populairste van ons land, van april tot oktober organiseren verschillende bedrijven de afvaart van de Lesse met kajaks. Als de waterstand te laag is, wordt de afvaart door de overheid verboden. Dat is maar goed ook, want de honderden boten schuren dan over de stenen in de rivier en verstoren het ecosysteem op de bodem. De honderden kajakvaarders op het water maken ook uitzonderlijk veel lawaai, ze gillen, roepen en zingen. Wil je in alle rust van de vallei kunnen genieten, kies je best een dag uit waarop varen verboden is, waarop het weer niet te mooi is of buiten weekends en vakanties. Je kan deze wandeling ook gewoon iets later op de dag starten: kajakvaarders mogen slechts tot 's middags vertrekken in Houyet en kort na de middag zijn ze dus allemaal ons wandelgebied voorbij. De rust valt dan weer over de vallei, reeën komen uit het bos en forellen verlaten hun schuilplaatsen.

BESCHRIJVING

Naar de Lesse

Met de rug naar de kerkdeur vertrek je naar links over de hoofdweg door het dorp. Je laat onmiddellijk de Rue Chapelle du Comte links liggen en je wandelt nog even rechtdoor. Wanneer de hoofdweg een bocht naar rechts maakt, bij het huis met nummer 24, sla je linksaf in een doodlopend asfaltwegje. Een beetje verder hou je rechts aan en je volgt het asfaltwegje verder. Bij enkele stallen verdwijnt het asfalt en je wandelt verder over een mooie holle en overschaduwde weg. Verderop versmalt de weg en loopt hij verder tussen velden en akkers. In het goede seizoen kan het pad soms wat overwoekerd zijn. Het pad eindigt op een kruispunt bij een bank ①, recht voor je een mooi panorama. Ergens in de diepte ligt de Lesse en aan de overkant op de heuvel het dorp Herhet waar je later op de wandeling komt. Je kan trouwens van hier de weg ontwaren die je straks zal nemen: een met bomen en struiken omzoomde weg tussen de akkers die naar het dorp stijgt.

Je slaat rechtsaf, en je neemt de kiezelweg die langs de bosrand loopt. Bij een splitsing laat je een kiezelweg links liggen en volg je gewoon de weg verder langs de bosrand. De weg loopt het bos in en daalt zacht over rotsige ondergrond. In de heuvel diep onder je werd een treintunnel aangelegd, straks kom je vlakbij de

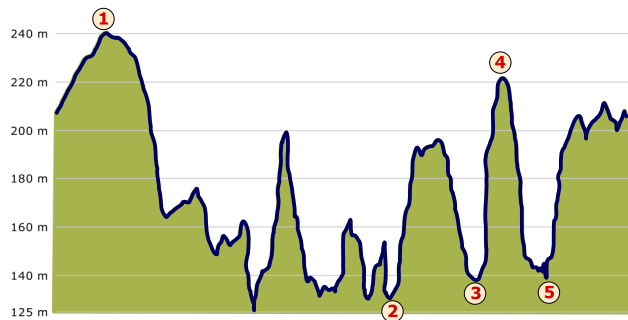
ingang van deze tunnel. Na een halve kilometer laat je een verboden grasweg rechts liggen en je volgt gewoon de bosweg verder. Na nog een halve kilometer kom je bij een klein pleintje en een splitsing. Iedereen gaat hier rechtdoor dus jij slaat linksaf, een mooie bosweg. Bij een jagerszit maakt de weg een haakse bocht naar links. De weg daalt verder en wordt nu wilder. Toen wij er waren hadden de everzwijnen de weg helemaal omgewoeld. Waar de weg een scherpe bocht naar rechts maakt moet je even goed opletten. Zo een 20-25 meter voorbij de bocht moet je de weg aan de linkerkant verlaten en een klein doorsteekje van slechts enkele meters nemen. Je komt zo op het historische wandelpad langs de Lesse. Je volgt het pad naar links en je daalt dus onmiddellijk een gans stuk af over een betonnen trap. De archieven uit de tijd waarin de trap aangelegd werd vermelden 71 treden maar wij telden er slechts 70, zelfs na vele herhaaldelijke telbeurten. Een groot mysterie om van wakker te liggen. Beneden volg je het pad verder langs de oever van de prachtige Lesse.

Naar het dorp Herhet

Verderop kom je langs een mooie grote rotspartij en nog wat verder wandel je tussen de rivier en de spoorweg. Links kan je een ingang zien van de spoorwegtunnel waar je eerder boven wandelde. Kijk goed uit naar een tunneltje onder de spoorweg: hier sla je linksaf en door het tunneltje wandel je onder de spoorweg. Aan de andere kant van de spoorweg sla je linksaf. Je wandelt door een weelderige ruigte langs de spoorweg, hier komen niet veel wandelaars. Je komt op een brede grasstrook met links een – verboden! – trap van Infrabel en in de verte recht voor je de tunnelingang. Bij het begin van deze grasstrook moet je scherp rechtsaf slaan en een stijgende bosweg opgaan. Je wandelt langs mooie, oude steenhopen, ongetwijfeld restanten van de aanleg van de spoorweg. De in de stenen uitgesleten sporen in de weg verraden dat er soms heel wat water over deze weg naar beneden stroomt. Na een halve kilometer stevig stijgen kom je bij een splitsing, even voor de bosrand. Hier sla je scherp rechtsaf en je neemt de dalende grasweg door het bos. De grasweg daalt. Links zie je een recent huis boven aan de bosrand. Je ziet nogal wat jagersposten in dit gedeelte van het bos. Bij een kleine bult in de weg sta je weer pal boven een andere spoorwegtunnel maar daar merk je natuurlijk niets van. Net na de bult maakt de weg een bocht naar links. Prachtig, deze weinig gebruikte weg! Wat verder zie je de spoorweg en de rivier voor je in de diepte. De weg daalt verder en eindigt helemaal beneden in de vallei op het bewegwijzerde wandelpad. Linksaf.

De rivier zie je hier even niet, het wandelpad loopt er een eind van verwijderd. Het pad brengt je weer vlakbij de Lesse en een spoorwegbrug over de rivier. Vlak voor de brug kan je rechts naar een leuk klein keienstrandje aan het water. Het wandelpad loopt onder de brug en slaat dan linksaf, omhoog tot op het niveau van de brug en een tunnelingang. Het pad stijgt nog verder over betonnen treden. Je komt snel bij een rots met een metalen afsluiting. Door opgeschoten bomen heb je hier geen uitzicht meer. Je moet trouwens voorzichtig zijn met deze metalen afsluiting, ook verder langs het pad, want de afsluiting is verroest en de staken die in de grond zitten breken zo af. Enkele meters verder is er een

8

grotje, zelfs voor avontuurlijke wandelaars te klein. Je volgt het mooie pad in de steile flank hoog boven de Lesse. Hier en daar is het pad geërodeerd en moet je wat voorzichtig zijn want de helling is steil. Het pad daalt dan af, langs een metalen trap en verder steil naar beneden tot bij de rivier. Je volgt de Lesse verder stroomopwaarts. Het pad verwijderd zich dan weer van de rivier. Je wandelt langs een plek met rechts van het pad enkele opvallende rode beuken, hoe zijn die hier terecht gekomen? Je laat een zijweg links liggen en wandelt gewoon verder.

Na een tijdje wandel je langs een open plek met jonge boompjes links van het pad, de stammen zijn beschermd met zwart gaas. Het pad komt hier weer vlak langs de rivier te lopen en je moet hier even goed uitkijken. Bij een negenstammige beuk neem je het zijspoor dat je bij het water brengt. Als je bij het einde van de open plek komt, heb je het zijspoor gemist en moet je 120 passen terugwandelen om de beuk te vinden. Hier moet je de rivier oversteken. Aan de andere kant zie je (als het water niet te hoog is) een smal en langgerekt keienstrandje in de rivier en links van het keienstrandje enkele plekjes met bomen in de rivier. Je wandelt door het water naar het keienstrandje aan de linkerkant. Achter het keienstrandje moet je nog enkele meters een zijtak van de rivier doorwaden. Enkele boomwortels helpen je uit het water. Je wandelt recht naar de spoorweg en gaat een tunneltje in.

Aan de andere kant van de spoorweg zie je rechts een wit huisje, dit is het mysterieuze 'Maisonette Nini' ②. Dergelijke kleine huisjes werden wel op meerdere plaatsen gebouwd langs deze spoorlijn, meestal in de buurt van een halte of een overweg maar dit exemplaar ligt helemaal verloren in het niets. Er komt ook een elektriciteitsleiding tot hier en het huisje heeft zelfs een huisnummer: Herhet 20! Arme postbode... Onze wandeling gaat niet naar het huisje maar slaat aan het einde van de tunnel linksaf langs de spoorweg en een klein beetje draai je mee naar rechts met een stijgende bosweg. Deze schitterende weg stijgt eerst door bos en dan tussen grasland naar het dorp Herhet. Vergeet onderweg niet even om te kijken voor het landschap, een plaatje! Je ziet ook de recente woning aan de andere kant van de Lesse waar je eerder op de wandeling langs kwam. Je komt uit in het dorp.

Restanten van een koninklijk verleden in de Lessevallei

In Herhet neem je de betonweg naar links. Alles ademt hier rust uit. Zeldzaam zijn de dorpen waar zo weinig informatie over te vinden is. Blijkbaar kreeg het dorp pas in 2021 een stabiele internetverbinding! Op de splitsing hou je links en

8

op de volgende splitsing met de weg naar Houyet ga je rechtdoor, de doodlopende betonweg. Je komt voorbij een droomhuis met schitterend vakwerk. De verharding eindigt ter hoogte van de laatste huizen met twintig meter asfalt. Je gaat in dezelfde richting verder over een grasweg tussen velden. De weg wordt een omzoomde weg en loopt dan het bos in. Na 150 meter maakt de weg een bocht naar links: hier verlaat je de weg en je neemt een moeilijk zichtbaar en overgroeid pad aan de rechterkant. Het bospad daalt en lijkt dood te lopen in het bos maar er is een verbinding aan de rechterkant naar een grasweg. Volg de grasweg even kort naar links tot bij een pyloon. Hier sla je scherp rechtsaf en je neemt een pad dat wild afdaalt tot bij de spoorweg. Je wandelt even naast de sporen. De spoorweg loopt hier over de Lesse en je moet via de spoorwegbrug de rivier oversteken. Je wandelt daarvoor eerst naar links onder de brug, dan even kort naar links langs de spoorweg (rechts een leuk keienstrand langs de rivier) en dan links omhoog over een trap met grote stenen tot bovenop de brug. Je steekt zo de rivier over via een pad met betonnen tegels links naast de sporen. Niet iedereen zal zich even gemakkelijk voelen op dit pad met betonnen klinkers die hier en daar wat los liggen. Aan de andere kant van de rivier sta je voor een zeer merkwaardig bouwwerk met ronde vorm. Het is de 'Halte Royale d'Ardenne' ③, een spoorwegstation dat in 1874 opgetrokken werd door (maar vooral voor) Leopold II. Interessant, zo een privé-halte! Het oude station is afgesloten wegens 'instortingsgevaar'. Je volgt niet de brede weg maar wel het piepkleine paadje dat links vlak naast de ronde muur van de oude halte loopt, door de begroeiing. Zo kom je bovenaan het bouwwerk. Bij het einde van de buitenste muur moet je een paadje zoeken dat links door het struikgewas vertrekt. Bij het begin van dit pad vind je enkele stenen treden. Het pad stijgt door het bos. Rechts zijn er prachtige grote rotsen. Je moet met dit pad de heuvel helemaal beklimmen en je moet goed opletten om op het juiste pad te blijven. Het pad maakt vele haarspeldbochten en is hier en daar versperd met omgevallen bomen. Speur onderweg naar restanten van oude stenen treden, deze vertellen je dat je nog op het juiste spoor bent. Ongetwijfeld beklimmen we hier de heuvel over een oud koninklijk pad uit de negentiende eeuw. Leopold II had bovenop deze heuvel namelijk een kasteel laten bouwen – nu een golfterrein – en een toren. Als je bijna helemaal boven bent kom je bij stenen treden op een plaats waar het pad een haarspeldbocht naar links beschrijft. Het oorspronkelijke pad liep verder tot bij de toren van Leopold II. De toren werd in 1975 opgeblazen en er werd een villa gebouwd. Vanaf hier is het oorspronkelijke pad dus niet meer te volgen. De gebruikers van dit pad hebben voor het laatste deel van de beklimming een alternatief gemaakt, een spoor dat steil omhoog door het bos loopt. Je moet heel goed opletten om dit spoor te vinden, het vertrekt in de buurt van de linkse haarspeldbocht en het eindigt op een kiezelweg, vlakbij het smeedijzeren toegangshek van de villa.

Je steekt de kiezelweg schuinrechts over en je gaat een trappenpad op. Het pad maakt snel een bocht naar links en wat verder een bocht naar rechts. Zestig passen voorbij de bocht naar rechts draai je naar links naar de andere kant van een rotskammetje. Het pad daalt, maakt twee bochten en daalt dan zacht verder

in de flank. In een volgende bocht naar rechts moet je even halt houden. Het pad daalt hier verder steil af in het bos en straks volg je deze steile afdaling. Maar we stellen voor dat je hier eerst even een ommetje maakt. In de bocht naar rechts vertrekt namelijk een graspad naar rechts. Het graspad is overgroeid en weinig gebruikt. Wat verder verspert een grote boom bovendien de weg maar je kan de boom aan de rechterkant omzeilen. Na enkele minuten kom je op een splitsing bij een bronvijver. Voor de bron zelf, de 'Fontaine Leopold' (4), wandel je nog even kort hogerop. Een sfeervolle plek bij deze oude koninklijke bron! Na een bezoek keer je op je passen terug tot bij het steil dalende pad in het bos. Met dit pad begin je aan een lange afdaling door het bos. Na enkele haarspeldbochten kom je bij een gebouwtje in het bos. Dit is een vroeger pompstation, binnenin zie je nog de oude installaties. Je volgt het dalende pad verder. Een beetje verder vertrekt een zijpad links. Dit pad snijdt alle verdere bochten af en loopt in rechte lijn tot helemaal beneden aan de Lesse, leuk!

Beneden loopt een brede kiezelweg langs de Lesse. Je bent hier in de buurt van de monding van de mooie beek Ywoigne in de Lesse (5). Dit is een plek die bij mooi weer altijd wel wat genietters aantrekt. Voor het vervolg van de wandeling volg je de kiezelweg enkele tientallen meter naar rechts tot bij een bruggetje over de Ywoigne die je oversteekt. Dit bruggetje werd in 2023 gebouwd ter vervanging van een vorige betonnen brug. De bouw van dit bruggetje zorgde voor een hevige polemiek in de gemeenteraad van Houyet, de oppositie vond het een schande dat de gemeente in tijden van besparingen er €120.000 voor uitgaf! Van ons had het vroegere boomstambruggetje ook gewoon mogen blijven.

Aan de andere kant van de Ywoigne wandel je even kort naar links tot op een splitsing. Voor het laatste deel van de wandeling moet je hier rechtsaf slaan, een stijgend pad. Maar je moet absoluut eerst even rechtdoor lopen tot bij een schitterende plek met rotsjes aan de oever van de Lesse, een loodrecht metalen laddertje brengt je op een fotogenieke plaats boven de monding van de Ywoigne in de Lesse.

De laatste beklimming dus. Het pad is uitgesleten in de rotsige ondergrond en is steil. Het pad wordt hol en brengt je bij de bosrand. Hier stijgt je verder langs de rand van een akker. Het pad verbreedt en deze kiezelweg zal je weer naar Gendron brengen. Op de plaats Clinchamps laat je een zijweg rechts liggen en je volgt de geasfalteerde weg verder. De weg eindigt op een kruispunt met Mariabeeld. Hier sla je scherp linksaf in een paadje dat vertrekt tussen twee huizen met nummer 1. Het paadje daalt af en eindigt op een asfaltwegje. Even kort naar rechts en bij het eerste huis aan de rechterkant linksaf, een dalend graspaadje. Het paadje loopt over een beek en door een bosje. Voorbij het bosje kom je tussen de huizen terecht. Nog twee keer rechtsaf en via de Rue Chapelle du Comte weer naar de kerk.

